

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 80 peti vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inserati peti vrsta Din 4.— Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Majski odpotova v Moskvo:

Izročitev angleških predlogov Rusiji

Na poti v Moskvo, kamor je odnesel predloge angleške vlade za vojaško sodelovanje, se je ruski poslanik v Londonu ustavil v Parizu, kjer je informiral poslanika Suriča o stanju pogajanj za ustanovitev splošnega o brambnega bloka

LONDON, 19. aprila. i. Angleško-ruska pogajanja so začasno prekinjena, da bi lahko ruska vlada zavzela stališče glede na predloge, s katerimi je poslanik Majski odpotoval včeraj z letalom v Moskvo. V Londonu ugotavlja z velikim zadovoljstvom, da zavzema Rusija prijateljsko stališče na pram Angliji, Franciji in Ameriki in da je ruski tisk prenehal kritizirati politiko zapadnih velesil.

PARIZ, 19. aprila. br. Francoski zunanji minister Bonnet je imel sredi daljši razgovor z ruskim poslanikom Suričem. Surič mu je poročal o vsebini razgovora, ki ga je imel na letališču Le Bourget z ruskim poslanikom v Londonu Majskim, ki potuje v Moskvo. Majski je svojega pariškega tovariša obvestil o sedanjem stanju pogajanj med Rusijo in Anglijo.

Rumunski demanti

Bukarešta, 19. aprila. e. Službeni krogi najbolj kategorično demantirajo v inozemstvu razširjene vesti, da se med Bukarešto in Moskvo vodijo pogajanja in da je bil zaključen poseben sporazum, po katerem bi lahko ruska vojska v primeru potrebe krenila preko rumunskega ozemlja. Ta vest je popolnoma neosnovana. Ob enem zatrjujejo, da so tudi vesti o skorajšnjem potovanju kralja Karola v inozemstvo brez vsake podlage.

Švica in Rusija

BERN, 19. aprila. br. Švicarski zvezni svet je sredi razpravljal na pobudo nekega poslanca o obnovi in diplomatskih odnosih z Rusijo. Po omenjenem predlogu bi se v takem primeru znatno pove-

čala švicarska zunanja trgovina, zvezni svet pa se je postavil na stališče, da gospodarska vprašanja trenutno ne morejo biti razlog za tak korak, ki bi se tolmáčil v prvi vrsti z mednarodnega političnega vidika.

Portugalska bo zvesta zvezi z Anglijo

Lizbona, 19. aprila. AA. List »Anote« piše: Bodimo, kar smo vedno bili, zvesti zgovorniki, zvesti angleški zvezi, zvesti duhovnim načelom, ki so doprinesli k velični naši države na svetu.

List kritizira na to državo, ki se hočejo v mednarodni politiki uveljavljati s silo. Portugalska politika se ne bo menjala, ker je že določena po njeni mednarodni legi. List končuje z besedami: Ako bi se hotela polastiti norost starega kontinenta ter bi začel v vojno, bo Portugalska na oni strani, ki jo od nje zahteva njena dolžnost. Vse drugo je absurdno.

Angleško-francosko letalsko sodelovanje

London, 19. aprila. i. Med Anglijo in Francijo je bil sklenjen dogovor o najtesnejšem sodelovanju francoskega in angleškega vojnega in civilnega letalstva. Obe državi sta se zavezali, da bosta medsebojno brezplačno oskrbovali vsa letala na svojem ozemlju.

Ameriška križarka na Malti

London, 19. aprila. br. Sredi listi objavili vest, da bo ameriška križarka »Omaha« prihodnji tork priplula na Maltu. Ameriška vojna ladja bo ostala v tej angleški luki teden dni, najmanj do 2. maja. Križarka ima 7000 ton in je najmoderneje opremljena. Na ta način hočeta Amerika in Anglija pokazati svojo popolno solidar-

nov v okviru skupnih interesov za svetovni mir.

Obisk angleškega kralja v Ameriki

London, 19. aprila. i. Danes je izšlo uradno poročilo, da bosta angleški kralj in kraljica od 7. do 11. junija uradno obiskala Zedinjene države in sicer na izrecno povabilo predsednika Roosevelta. Obisku pripisujejo v vseh političnih in diplomatskih krogih največji pomen.

Ameriška gospodarska mobilizacija

WASHINGTON, 19. aprila. br. Predsednik Roosevelt je imel včeraj daljšo konferenco s člani vlade, ki imajo »karkšno«. Li kompetenco nad ameriškim borzami in drugimi gospodarskimi ustanovami. Razpravljali so o načrtu, ki bi naj se realiziral za primer vojne v Evropi. Po tem načrtu naj bi se borze zaplele in uvedla stroga kontrola nad tečajem in v vsakem primeru preprečile prehode oscilacije, ki bi mogle resno ogroziti razvoj ameriškega gospodarstva.

V pričakovanju Hitlerjevega odgovora

Berlin, 19. aprila. w. Iz Londona poročajo: Sklicanje nemškega državnega zbora je izzvalo v angleški javnosti izredno veliko pozornost, ter so ga listi objavili v posebnih izdajah, kar dokazuje, s kolikim zanimanjem pričakujejo v angleških političnih krogih izjavo, ki jih bo podal kancelar Hitler na seji državnega zbora 28. t. m.

Istovrstno poročajo listi iz Pariza: Sklicanje nemškega državnega zbora za 28. aprila je glede na zapleteni mednarodni položaj zbudilo v francoski javnosti veliko

pozornost. Pariški listi opozarjajo, da bo treba počakati še 10 dni, preden se bo zvedel nemški odgovor na Rooseveltovo poslanico.

Sklicanje velikega fašističnega sveta

Pariz, 19. aprila. e. Po vesteh iz Rima je Mussolini sklical za 28. aprila veliki fašistični svet, ki se bo torej sestel istega dne kakor nemški državni zbor. Ob tej priliki bo imel Mussolini velik govor, v katerem bo odgovoril na zadnji poslanico Roosevelta. Sodiijo, da se Mussolinijev govor ne bo dosti razlikoval od Hitlerjevega. Hitler in Mussolini, poudarjajo pariški listi, se nahajata pred veliko odgovornostjo. Srečna okoliščina je, da je do 28. aprila dovolj časa, da se stvar se temeljito razmisli.

Angleški poskusi za zblizanje z Italijo

London, 19. aprila. e. V londonski javnosti se opaža nekakšna sprememba angleške politike napram Italiji. Kaže se želja, da bi se Anglija zopet približala Italiji. Tako poudarjajo nekateri listi, da je stališče Italije napram Rooseveltovi poslanici popolnoma drugačno kakor stališče Nemčije. V parlamentu je pomočnik zunanjega ministra v odgovoru na vprašanja opozicije izjavil, da je dobil ponovna zagotovila italijanske vlade, da se bodo italijanski protovoljci umaknili iz Španije takoj po veliki paradi, ki bo 15. maja v Madridu. Nadalje je izjavil, da angleška vlada nima točnih podatkov niti o pošiljanju novih čet v Španijo niti o gradnji italijanskih letališč v Španiji. V tej politiki Anglije vidijo njeno stalno željo, da se približa enemu koncu osi, ko se čim bolj oddaljuje od drugega, da ne bi bila hkrati z obema državama osi v sporu.

Politični obzornik

Vesti brez cenzure

V beograjski reviji »Napred« čitamo: »Sediš zjutraj v kavarni in prelistavaš ob zajtrku časopise. Nič posebnega ni v njih. Zdi se ti, da je situacija kolikor toliko normalna... Pa vstopi nekdo, ki »vse ve«. Pomakne stol k tebi, se ozre na desno in levo, pa ti šepne v uho, »Ali veš, kaj je novega? Prav sedaj sem poslušal radio iz Londona...«, pa ti nabrenka novice, da se ti koža naježi. Na mah je šlo tvoje dobro razpoloženje k vragu. Vznemirjen si. Odpraviš se domov in komaj čekaš, da pride čas, ko daje radio najnovejšo vest. Poslušaj z največjo napetostjo najnovejšo vest. Nič... Nestropan čakaš na popoldanski list, toda tudi v tem ni niti sledu o oni senzaciji. S težavo se umiriš. — To so še dobronamerni lažnjivci, ki »starboja« ljudi iz navade, iz dolgočasje, iz lahkovernosti ali ker so živčno bolni. Ti niso nevarni, ker se lahko prepičša, ako le malo premišliš, da so lažnjivci. To so — ustmene novinarji... Čuvaj se, čitatelj, — zlasti v teh mrkljih časih — onih, ki »vse vedos«, ki so »informirani iz prve roke«, ki dobi-vajo vesti »iz najzanesljivejšega vira«. So ljudje, ki vedo več, kakor časopisne agencije. Vedo oni, česar ne vedo ne Havas, ne Reuter, ne Deutsches Nachrichten Büro. In kar misli Hitler in kar je komu povedal v privatnem razgovoru Chamberlain. Vedo, kaj misli naša vlada in kaj je Cvetković med štirimi očmi govoril z dr. Mačkom. Kakor vedo vse, kar je bilo, prav tako dobro vedo tudi vse, kar se bo zgodilo. Tako v Evropi, kakor v Ameriki in na Kitajskem. Naj se zdi vsemu svetu situacija zapletena, niemu je vse jasno in razumljivo. Poučuje te: »To ti je, dragi, tako... Zaponi si, kaj sem ti povedal!«

To so ti neke vrste ustmene novine, ki se ne predlagajo v cenzuro, niti ne čakajo na odobrenje državnega tožila. Izhajajo v brezvestnih izdajah. Kot rubrika, v kateri sodeluje čitatelj, ki prečita, nekaj snoda, pa da naprej. Pa so še druge vrste lažnjivci. Oni, ki lažejo načrtoma in z interesom. S prikritim namenom, pretkano in dobro pripravljeno. Njihova laž je dobro pripravljena, ne prihaja naivno in neposredno, marveč iz tretje roke, često celo iz inozemstva. To so zlonamerni lažnjivci. Oni lažejo kot tuji agenti ali pa imajo kakšne osebne namene. Oni so sposobni, da uprežejo celo resen položaj svoje države v svojo službo. Njim ni mir in red lastne države svet. Oni širijo lažnjive vesti, povečujejo dogodka, jih namenoma pogrešno tolmáčijo, izmišljajo si fantastične novice in povzročajo zmedo. Vse to delajo pod plaščem patriotizma in velike zaskrbljenosti za državo. A dejansko delajo svoje sebične račune, ako ne delajo celo za tuje novice. To so zastrupilci javnega mnenja, fabrikaniti defetizma, povzročalci panike in ribarji v kalni vodi. Pred propagando in akcijo teh in takih elementov se mora država braniti in to z vso odločnostjo.

Kaj je država in kaj je rajh?

Graška »Tagesspost« z dne 9. t. m. je objavila velikonočni članek, v katerem razlaga razliko med pojma »država« in »rajh«. Tako-le razlaga ta dva pojma: Rajh je več kakor država. Nemška država se končuje tam, kjer leži zadnja nemška njiva. Rajh pa sega mnogo dlje in obsega oni večji prostor, kjer so naseljeni drugi narodi in kjer je potrebno nemško vodstvo, ako se hoče, da tu zagospodujeta red in pravica. »Rajh« je beseda, ki je nima noben drugi jezik in ki se zbog tega nikakor ne da pravilno prevesti na drugi jezik... Anglež pravi »empire«, toda to je čisto drugo pojmovanje o moči in gospodstvu, kakor ono, ki ga Nemec označuje z besedo »rajh«.

To tolmáčenje je čisto novo. Dostoj se nas učiti, da sta pojma »Staat« in »Reich« istovetna in da je razlika med njima samo ta, da je beseda »Staat« tujeja, romanska izjava.

Usmrtitev nemškega vojuna v Franciji

Nancy, 19. aprila. AA. (Reuter). Včeraj so usmrtili Francoisa Grüneberga, obtožnega zaradi vohunstva v času septembreske krize. To je bila po svetovni vojni prva justifikacija francoskega državljanca zaradi vohunstva.

Borzna poročila.

Curib. 19. aprila. Beograd 10, Pariz 11.8075, London 20.8725, New York 444, Bruselj 74.95, Milan 23.45, Amsterdam 236.75, Berlin 178.50, Sofija 5.40, Varšava 84, Bukarešta 3.25.

Madžarski obisk v Rimu

Snočni zdravici Mussolinija in Telekyja v Beneški palači

Rim, 19. aprila. e. Grof Teleky in grof Csaky, ki sta včeraj zjutraj prišla v Rim, sta bila popoldne v avdienci pri kralju, popoldne pa sta imela prvi razgovor z Mussolinijem.

Na snočni večerji v Beneški palači je imel Mussolini govor in nazdravil Telekyju z naslednjimi besedami:

Drago mi je, ker lahko vas in grofa Csakya prisrčno pozdravim v Rimu, ki vas je sprejel s spontano simpatijo, s katero je vedno dokazoval čustva prijateljstva, ki večejo italijanski narod z madžarskim. Odveč bi bilo poudarjati, kako so ta čustva iskrena in globoka. Italijansko-madžarsko prijateljstvo ima svojo dolgo zgodovino. Leta in dogodka so ga napravili vedno bolj solidnega in iskrenega. Italija je v zadnjih mesecih z zadovoljstvom dočakala, da so načela pravice, ki jih je dolgo in stalno zastopala v korist prijateljskega naroda, zmaga in ker je bilo Madžarski vrnjeno ozemlje in ljudstvo, ki ji je bilo odvzeto v nasprotju z vsemi načeli pravice. Z istim zadovoljstvom smo lahko ob nedavnih prilikah ugotovili, s kakšnim zaupanjem in duhom razumevanja in solidarnosti so prežeti odnosi med našima državama. Osnova teh odnosov so skupni interesi obeh držav ter močna volja, da se združita za vzdrževanje reda in mira, volja, ki jo je Madžarska ponovno dokazala s svojim pristopom k paktu proti kominterni, zaključenim prvotno med Italijo, Nemčijo in Japonsko. S tem aktom je bila ustanovljena nova zveza med Italijo in prijateljskimi državami ter Madžarsko. Madžarska je pa dala s tem dragocen prispevek k političnemu in socialnemu miru ter stabilnosti v srednji in podunavski Evropi v popolnem soglasju s cilji, ki so bistveni za italijansko politiko, ki je imela vedno globok smisel za realnost in voljo do pravice in miru, ki je gibalo osi Rim—Berlin ter našega sporazuma z Jugoslavijo. Zato ponavljam izraze neomajnega prijateljstva Italije napram vaši plemeniti deželi.

Grof Teleky je odgovoril:

Zelo sem vam hvaležen za prisrčne besede, s katerimi ste nas počastili. V nobenem drugem mestu ne čutim tako globoko kakor v večnem Rimu, kako je srečanje naših dveh zgodovinskih narodov volja same usode. Spomini na prijateljstva in tople manifestacije, ki so nam bile tu prirejane, nas navdajajo z močnim zaupanjem zaradi njihove spontanosti. Ta čustva imajo trajno vrednost. Dogodki zadnjih mesecev so napravili pot pravici madžarskemu narodu, za zaupanje in solidarnost, ki ste jo manifestirali, homo od-

govorili na isti način, kadarkoli bo madžarski narod util, da italijanski narod to od njega pričakuje. Dobro vemo, da Italija želi z močno voljo močno Madžarsko, naš bistveni interes pa je, da moč italijanskega cesarstva hitro doseže svoj vrhunec. Nas so združile globoke in vzajemne simpatije ter skupni interesi. Močna in neomajna volja za ohranitev miru in sodelovanje pri ustvarjanju resničnega miru nas bosta ohranila vedno združene. Ne obstoja ničesar, kar bi Madžarsko ločilo od bistvenih ciljev italijanske politike. Ugodni rezultati te politike se čutijo predvsem v Podonavju, ki se je začelo na osnovi realne, umirjene, obzirne in modre akcije osi Rim—Berlin sanirati po 20 letih pretresov in negotovosti. Zvesti politiki osi, ki jo je Madžarska spontano sprejela, ne moremo dovoliti, da bi katerakoli država predstavljala našo nacionalno politiko metočno. Boljšega dokaza modrosti politike Rima, Berlina in Budimpešte ni mogoče dati, kakor je vedno boljši razvoj odnosov vzajemnega spoštovanja med Budimpešto in Beogradom, tako v madžarskih kakor jugoslovenskih krogih. Ponavljajoč najtoplejšo zahvalo za vaše iskrene besede nazdravim kralju Italije in cesarju Abesinije ter njegovi vzhvalni rodbini, kakor tudi vam z željo, da bi stalno naraščala veličina in slava italijanskega naroda.

Kentski vojvoda v Parizu

Le Bourget, 19. aprila. i. Kentski vojvoda in vojvodinja sta prišla včeraj popoldne z letalom v Pariz. Tu bosta ostala dva dni.

Podaljšanje vojaške službe na Nizozemskem

AMSTERDAM, 19. aprila. br. Nizozemska vlada je izdala uredbi, po kateri se vojaški službeni rok podaljša od 11 na 24 mesecev. Nizozemska vlada je podzvela ta korak, da bi pridobila v čim krajšem času zadostno število vojaštva za ojačenje obmejnih postojank.

Papen poslanik v Ankari

Berlin, 19. aprila. e. Bivši nemški poslanik na Dunaju Papen je imenovan za nemške veleposlanika v Ankari.

Vrnitev zaplenjenih ladij Španiji

Pariz, 19. aprila. i. Francoska vlada je sklenila vrniti Španiji 75 ladij, ki so bile zaplenjene v raznih francoskih lukah. Izvzeto so le vojne ladje, glede katerih se še pogajajo.

Nemški pogoji za jamstvo varnosti Poljske

Nemčija je zahtevala priključitev Gdanska in dovoljenje za zgraditev avtomobilske ceste čez poljski koridor

RIM, 19. aprila. br. Sedaj je tudi italijanski tisk potrdil vesti o nemških zahtevah nasproti Poljski, ki jih je poljska vlada še pred veliko nočjo zavrnila. Tako pravi »Gazzetta del Popolo« v poročilu iz Berlina, da Poljska ni prav ukrenila, ko je odklonila nemške predloge, s katerimi bi se likvidirala med obema državama vsa sporna vprašanja, nastala po versailleski mirovni pogodbi. Nemčija je zahtevala, naj se Gdansk priključi v nemško državo in da naj ji Poljska dovoli zgraditev avtomobilske ceste preko koridorja. Nemčija pa bi dala Poljski za dobo 25 let

vsa jamstva za nedotakljivost njenih mej.

Estonski maršal pri Moscickem

VARŠAVA, 19. aprila. br. Estonski maršal Lajdoner je bil včeraj popoldne pri maršalu Ryžu Smgylju. Nato je obiskal šefa poljskega generalnega štaba generala Starowiecza, ministrskega predsednika Skladkowskega in zunanjega ministra Becka. Popoldne je bil v avdienci pri prezidentu Moscickem, ki ga je pridržal tudi na kosilu. Snoči je maršal Ryž Smgylj priredil svojemu gostu svečan banket.

Gafencovi razgovori v Berlinu

Berlin, 19. aprila. i. O včerajšnjih razgovorih rumunskega zunanjega ministra Gafencu z nemškim zunanjim ministrom Ribbentropom je objavil DNB kratak komunik, v katerem pravi med drugim: Zunanja ministra sta razpravljala o vprašanju, ki se tičejo obeh držav. Razgovori so potekali v prijateljskem duhu in so pokazali popolno soglasje v vseh zadevah, o katerih sta odkrito razpravljala. Snoči je v Ribbentrop priredil Gafencu na čast slavnostno večerjo.

Snoči je zunanji minister Ribbentrop priredil na čast Gafencu banket, ki so se ga udeležili tudi rumunski poslanik Cruescu ter višji uradniki rumunskega poslanstva, z nemške strani pa minister Krossig, general Keitel, general Milch ter državni podtajniki Weizsäcker, dr. Ke-

pler in Wehrmann, nemški poslanik v Bukarešti Fabricius in drugi.

O priliki sprejema po večerji je Ribbentrop izrazil svoje prepričanje, da bo izmenjava misli doprinesla k poglabitvi in dobremu razvoju prijateljskih odnosov med Rumunijo in Nemčijo. Istovetni interesi Rumunije in Nemčije so najboljša osnova za plodno sodelovanje, ki daje najboljšo nado za bodočnost. Gafencu je izjavil, da je popolnoma prepričan glede uspeha svoje obiska. Nemško-rumunska gospodarska pogodba je bila osnovana na prejšnjih gospodarskih odnosih, ki so obstajali med obema državama. Pogodba daje osnovo za nove plodne metode v medsebojnih gospodarskih odnosih. V interesu obeh držav in interesa miru želimo organizirati vzajemno delo ter doseči popoln rezultat.

Dr. Maček o pogajanjih za sporazum

BEograd, 19. aprila. p. »Politikac« objavlja izjavo, ki jo je dal dr. Maček njegovemu sodružniku ob priliki obiska predsednika vlade Cvetkovića v Zagrebu. Dr. Maček je dejal: Sporazum Hrvatov in Srbov je potreben za eno kakor za drugo stran in sicer ne le iz etičnih in socialnih razlogov, nego tudi iz geopolitičnih. Vedeti je treba, da sta tu dve doslej žal nasprotni nacionalni in državno-pravni ideji. Nočem se vsiljevati za sodnika, ker predstavljam

nasprotno stran, menim pa, da smo na eni kakor na drugi strani prišli do prepričanja, da se ti dve doslej nasprotni ideji moreta in morata znajti na enem tiru. Zato se giba tudi vse delo hrvatskega narodnega predstavnstva v zadnjih letih okrog sporazumevanja z zastopniki opozicije srbskega naroda, a sedaj v najnovejšem času tudi z zastopniki kr. vlade. Bog daj, da doživimo čim prej pozitivne rezultate.

DNEVNE VESTI

Naštop našega novega poslanika v Berlinu. Naš novi poslanik v Berlinu Ivo Andrić je izročil danes kancelarju Hitlerju akreditivna pisma. Ob tej priliki so bile izmenjene prisrčne besede o plodnem sodelovanju med obema državama.

Povečanje telefonske centralne v Splitu. Tudi v Splitu se je kmalu pokazala potreba po razširjenju avtomatske telefonske centralne. Kapaciteta nove centralne, ki bo začela funkcionirati 7. maja, bo povečana od 1000 na 1.500 števk.

V naši državi samo 36 kmetijskih šol. Naša država, ki je še vedno izrazito kmetijska, saj je odstotek prebivalstva, zaposlenega v kmetijstvu, v naši državi na Balkanu najvišji, ima samo 36 kmetijskih šol. To je zelo malo, zato se pač ne smemo čuditi, da je kmetijstvo v mnogih pokrajinah tako zastopano. Znano je, da v nekaterih pokrajinah še vedno orjejo z lesenimi plugi in ne poznajo niti kolovratov na nožni pogon. Strokovnih šol drugih vrst seveda tudi nimamo dovolj, a v razmerju s številom prebivalstva jih je vendar neprimerno več kakor kmetijskih. Tako imamo n. pr. 31 trgovskih akademij. To se pravi, da je trgovskih šol izredno mnogo glede na število prebivalstva, ki je zaposleno v trgovini. Zda pa pomislimo, da kmetijstvo preživlja nad 80% prebivalstva naše države!

Nov odsek v ministru za gozdove in rudnike. Z odlokom ministrstva za gozdove in rudnike je ustanovljen pri oddelku za vrhovno gozdarsko nadzorstvo odsek za turizem in propagando lova.

Znižana vozilna za sejo upravnega odbora Zveze mest. Z odlokom prometnega ministra je dovoljena polovična vozilna na železnih in v parkirnih udeležencem seje upravnega odbora Zveze mest kraljevine Jugoslavije, ki bo v soboto 22. t. m. v Petrogradu.

Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine« št. 31 z dne 19. t. m. objavlja naredbu o preiskrbovanju nezaposlenih rudarskih in toplotinskih delavcev in uslužbencev in razne objave iz »Službenih novic«.

Živalske kužne bolezni. Po stanju z dne 10. t. m. je bila v dravski banovini svinjaka in parkirkeva na 82 dvorcih, vranični prisad in steklina na 2, konjski garji na 1, mehurčasti izpuščaji na 5, svinjska kuga na 15, svinjska rdečica na 5, kuga čebelarstva na 2 in perutninska kolera na 1 dvorcu.

da je kuhinjska čokolada MIRIM izdelana iz najbolj čistih surovin.

26 milijonov zaostankov na prispevkih za OUZD. Po računskem zaključku OUZD za lani znašajo zaostanki na prispevkih za socialno zavarovanje 26 milijonov din, kar je zelo mnogo. Ta vsota dosega celo trimesečni predpis. Lani je znašal predpis vseh prispevkov OUZD v Ljubljani nekaj nad 99 milijonov din. Od tega zneska je odpadlo 51 milijonov na bolniško zavarovanje, 15,5 milijona na nezgodno, in 20,5 milijona din na starostno, nad 10 milijonov din za borzo dela ter nekaj nad 2 milijona din za Delavsko zbornico. Najbolj nujno potrebuje denar bolniška stroka zavarovanja, ker sproti porablja prispevke za hranarino, lekarne itd. Urad mora plačevati hranarino svojemu bolnemu članstvu v tem mesecu, za kar bo prejel denar v najboljšem primeru šele junija. Da bi urad izterjal zaostanek pri delodajalcih, je lani razposlal 20.762 opominov, predlagal 10.988 izvršb pri političnih oblasteh, 9.484 pa pri sodiščih. Prav izterjevanje zaostankov najbolj obremenjuje in podražuje administracijo. Stroški za izterjevanje znašajo na leto nad 1.200.000 din.

Jugoslovenska soba na univerzi v Pittsburghu je okrašena, kakor smo pisali, tudi s slikama Jurija Vege in Franceta Prešerna, torej z dvema odličnimi deli prof. Mateja Sternena in akad. slikarja Božidarja Jakca, da je s tema slikama v Katedrali znatno dostojno zastopana tudi slovenska likovna umetnost. Obe sliki sta darilo slovenskih mest in so se z večjimi ali manjšimi prispevki odzvale prav vse slovenske mestne občine povabilu komiteja, ki so bili v njem poleg knezoškofa dr. Gregorija Rožmana še ljubljanski župan dr. Juro Adlešič, pisatelj Fr. Finžgar, univ. prof. dr. Lukman in univ. prof. dr. Stele. Samoravno, je župan dr. Adlešič lani sam nesel sliki v Pittsburgh in jih izročil v imenu vseh slovenskih mest upravi Katedrale znanosti.

Putnik priredi 28. in 29. junija popularni izlet v Benetke s posebnim vlakom in posebnim parobrodom za 160 din. po osebi. Ker je število omejeno, opozarjamo že danes na veliko ugodnost ter sprejemamo prijave na vseh biljetarnicah Putnika. 233—n.

Finančno stanje ljubljanske pošte direkije. Čisti dobiček ljubljanske pošte direkije po svetovni vojni do l. 1934-35 ni presegal 15 odstotkov celotnega dobička v vseh državah. Dve leti pozneje pa so slovenske pošte donosale 26 milijonov čistega dobička, kar pomeni 28% čistega dobička v vseh državah, dočim so izkazale v koledarskem letu 1938 že 34.420.000 din čistega dobička. V tem letu so znašali skupni proračunski dohodki ljubljanske direkije 79.240.000 din in smo odvedli 44% kosmatih dohodkov kot čisti dobiček ministru. Znano pa je, da čisti dobiček inozemskih pošt nih uprav ne presega 10 odstotkov dohodkov, kar vpliva večji odstotek škodljivo na razvoj in poslovanje poštne stroje. Dočim prebitek naše poštne direkije stalno narašča, pa padajo krediti, ki se nakazujejo direkiji. V letu 1927-28 so znašali 51 milijonov, lani pa samo 44 milijonov. Zapostavljanje, ki ga dokazujejo številke, je posledica preostrega centraliziranja proračuna. V interese napredka stroke je, da se zopet uvede budžetiranje po direkijah in da se poveča delokrog direkije.

Trgovinska pogajanja s Poljsko. Iz Beograda poročajo, da se prično v maju trgovinska pogajanja s Poljsko. Med Jugoslavijo in Poljsko bo sklenjena nova pogodba o blagovnem in plačilnem prometu.

Industrijski kredit in Privilegirana industrijska banka. V proračunski debati pred Narodno skupščino je trgovinski minister Tomić izjavil, da bo vlada v kratkem uredila vprašanje organizacije industrijskega kredita v naši državi. V kratkem bo to vprašanje rešeno. Trgovinski in finančni minister proučujeta vprašanje ustanovitve industrijske banke. Baje bo ustanovljena nova banka po vzorcu Privilegirane agrarne banke. Glavni delničar nove banke bo država. V kratkem bo sklicana konferenca zastopnikov vlade in zainteresiranih gospodarskih organizacij. Na nji se bo obravnavalo vprašanje ustanovitve Privilegirane industrijske banke.

Reorganizacija avtobusnega prometa. Trgovinski minister je sprejel delegacijo Zveze društev avtobusnih podjetij. Delegacija je izročila ministru predlog o reorganizaciji vsega avtobusnega prometa v naši državi. V predlogu se zahteva, naj se določi potrebno omrežje avtobusnega podjetja in njegove cone, dalje naj se prisilno združijo manjša podjetja v večja, morda na združni podlagi in da se izdelajo precizna navodila, po katerih bi poslovala vsa naša avtobusna podjetja.

Izvoz naše živine v Italijo. Italija je zahtevala, naj bi se naša goveja živina, namenjena za izvoz v Italijo, cepila s posebnim nemškimi serumom. Pozneje je to zahtevo umaknila, pač je pa zdaj uvedena tako zvana 40dnevna klavzura. Naša goveja živina se lahko uvaža v Italijo proti potrdilu, da v zadnjih 40 dneh tam, od koder prihaja, ni bilo nobenega primera svinjake in parkirkeve in da so bili vagoni, v katerih se izvažajo, po predpisih desinficirani. Na temelju tega sporazuma je Italija znatno povečala kontingent za izvoz goveje živine.

Kongres mešarjev. V Novem Sadu se je zbralo na kongresu mešarjev in klobasičarjev okrog 100 delegatov iz vse države. Sklenjeno je bilo ustanoviti vsedrjavno zvezo mešarjev in klobasičarjev s sedežem v Beogradu.

Nova ureditev izvoza našega lesa v Nemčijo. V Würzburgu sta se sestali nedavno naša in nemška stalna delegacija. Na konferenci so se obravnavala vsa vprašanja v zvezi z izvozom našega lesa v Nemčijo. Med drugim se je obravnavalo tudi vprašanje cen našega lesa za prihodnjih 6 mesecev. Nemci so pristali na znatno povišanje cen našega lesa. V svrhu proučevanja problemov lesnega gospodarstva obeh držav se pripravljajo ekurzija naših gozdarjev in strokovnjakov za gozdno gospodarstvo v Nemčijo.

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo oblačno, hladno in vetrovno vreme. Včeraj je deževalo v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu. Najvišja temperatura je znašala v Kumboru 22, v Dubrovniku 21, v Beogradu in Splitu 19, v Sarajevu in na Rabu 15, na Visu 14, v Ljubljani 13, v Zagrebu 12, v Mariboru 11,6. Davi je kazal barometer v Ljubljani 765,2, temperatura je znašala 7,8.

Pijanka umrla na ulici. V ponedeljek zvečer je umrla v Zagrebu na ulici Marija Firič, znana v mestu po pijančevanju in razgrajanju. Bila je zopet pijana in najbrž jo je zadela srčna kap.

Samomor albanskega emigranta. V ponedeljek ponoči si je v Gorazdu v Bosni končal življenje albanski emigrant Nikola Gega iz Korče. V našo državo je pribežal, ko je prišel v Albanijo bivši kralj Zogu. Zadnje čase je živel v težkih gmotnih razmerah, ker mu od doma niso mogli pošiljati denarja. Star je bil 66 let.

Velik milin pogorel. V Subotici je pogorel v noči na torek Bergerjev parni mlin. V njem je zgorelo 450 kvintalov moke in vsi stroji. Škoda znaša nad milijon din.

Požar uničil skladišče gradbenega materiala. V ponedeljek zjutraj je izbruhnil na skladišču gradbenega materiala Miroslava Ganze v Splitu požar. Ogenj se je zelo hitro širil, tako da gasilci niso mogli skladišča rešiti. Pogorelo je do tal. Škoda znaša okrog 900.000 din, zavarovano pa je bilo skladišče samo za 270.000 din.

Zgodil se, da tudi po enkratnem čiščenju s Chlorodontovo pasto postanejo zobje prekrasno beli, ob redni negi zjutraj in zvečer pa ostanejo taki vedno. Chlorodontova pasta za zobe ima ogromno čistilno moč in pri tem prav nič ne poškoduje zobne steklenine.

Nesreča ne počiva. 22-letno služkinjo Marijo Strupih iz Lanišča pri Skofljici je včeraj popoldne doletela huda nesreča. Strupihova je sedla na rob voza, s katerim so se domači odpravljali na njivo, pa so konji prehitro potegnili. Dekle je izgubilo ravnotežje in padlo vznak z voza na tlak. Strupihova se je pobila po glavi in si pretresla možgane. Domači so jo takoj z vozom odpeljali v bolnico. — Prognoza delavcu Antonu Škodi je pri delu priletel v glavo oster kamen in ga občutno poškodoval. — Mizarski vajenec Franc Hafner iz Vižmarji je včeraj v delavnici tako nesrečno padel, da si je zlomil desno roko. — 12-letnega Cvetka Furlana, sina orožniškega narednika iz Ljubljane, pa je včeraj v Mestnem logu podrl neki kolesar in ga hudo poškodoval na desni nogi.

Iz Ljubljane

Na koncertnem sporedu mladinskega pevskega zbora z Rakeka so zastopniki naslednji skladatelji: Adamič, Bravničar, Cvetko, Dolinar, Oster, Pirnik, Premrl, Sancin, Sivic in Tomc. Nekatere skladbe so se na mladinskih koncertih v Ljubljani že izvajale, po večini pa so to najnovejša dela, ki se bodo v Ljubljani prvič javno izvajala. Prvi del koncerta začne s korosko narodno v priredbi Emila Adamiča, nato se zahteva do izvajalcev večja in prebija koncertni spored v dela, ki pripadajo slovenski moderni, da, najmodernejši struji. Vse težave, ki so v posameznih skladbah nanizane obvlada mladi zbor popolnoma dovršeno, zato je njegova vrednost tem večja, ker izvaja dela, ki pomenijo za marsikatero drugega izvajalca izredno trd oreh. Ker je zbor meščanske šole z Rakeka pod vodstvom gospoda Pirnika v resnici dober, priporočamo obisk koncerta v ponedeljek dne 24. t. m. v veliki filharmonični dvorani. Začetek bo izjemoma ob pol 9. zvečer. Klavirsko spremljavo nekaterih zborov bo oskrbel skladatelj Pavel Sivic. Prodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice.

Film velike ljubezni in poštvalnosti, film prekrasnih posnetkov lepe francoske riviere, film dramatičnih in napetih prizorov, drama o ljudeh, ki žive od temnih in ogabnih poslov, od intrig, izsiljevanja in raznih podlosti!

JEANNE BOITEL, JEAN GALLAND in JEAN MAX
KINO UNION — Telefon 22-21

Francoski velefilm

Bela sužnja

z Vivian Romance

Film iz kraljestva žena, kjer jim je mož pol-bog.

—lj »Dobrega vojaka Svejke«, izvrstno Haškovo komedijo uprizore Sentiakobčan drevi ob 20.15. V naslovni vlogi nastopi priljubljeni komik g. Lavrič. V ostalih vlogah nastopa ves ansambel. Igra je doslej pri vseh uprizoritvah velik uspeh in je bila doslej uprizorjena 17krat pri polni hiši. Današnja predstava bo odigrana v korist zgradbe Sokola II.

—lj Rdeči križ — vojka? Ne, ampak akademija ljubljanskih podmladkov Rdečega križa bo prihodno nedeljo ob pol 11. v frančiškanski dvorani. Pomagajte še vi organizirati letošnji počitniški kolonijo revnih ljubljanskih podmladkarjev! Zato se udeležite te akademije!

—lj Ljubljanska sadjarska in vrtnarska podružnica priredi danes ob 16. uri popoldne na vrtu g. Josipa Olupa na Vojvode Mišica cesti št. 21. praktični pouk o poletnem skropjenju sadnega drevja (vrste skropil, priprava skropil, uporaba raznih skropilnic itd.). Podružnica ne bo mogla gledati na svoja omejena sredstva in glede na letošnji pospešeni razvoj cvetja opraviti pri vseh svojih članih pravčasno poletnega skropjenja. Zato priporočamo vsem lastnikom vrtov, da se lotijo sami tega potrebnega opravila, za kar bodo dobili potrebna navodila danes popoldne. Nekaj skropilnic ima podružnica na razpolago za posojanje. Udeležba pri pouku prosta.

—lj Diplomirani tehniki! V soboto 22. t. m. se bo vršil ob pol 20. uri redni letni občni zbor Udruženja diplomiranih tehnikov, sekcija Ljubljana pri »Šestici« Tyrševa c. 6. Vabljeni vsi člani in nečlani.

—lj Sentiakobsko gledališče uprizori v sredo, dne 19. t. m. ob 20.15 uri Haškovo satiro »Dobri vojak Svejke« v korist gradbe sokolskega doma Sokola II. Vabimo sokolsko članstvo, da s posetom igre, ki je navdušila že toliko gledalcev, podpre Sokola II pri gradnji sokolskega doma.

—lj V društvu za pravno filozofijo in sociologijo v Ljubljani bo v petek dne 21. aprila točno ob 18. uri v juridični seminarji dvorani na univerzi predaval g. dr. Trofenik Rudolf o temi »Pogledi na slovensko pravno filozofijo«. Vabljeni vsi, ki se zanimajo.

—lj Pregled novih motornih vozil. Uprava policije v Ljubljani obvešča, da se bo vršil pregled novih motornih vozil v petek 28. t. m. od 8. do 11. ure v Ljubljani na Bregu št. 20, dovoz iz Novega trga. K temu pregledu je pripeljati tudi vse avtomobile, avtomobile in motocikle, ki letos iz kakršnegakoli razloga še niso bili komisijiski pregledani in odobreni za promet.

—lj V Stritarjevi ulici št. 6 v Ljubljani pri frančiškanskem mostu se sedaj nahaja optik in urar FR. P. ZAJEC, tojef ne več na Starem trgu. — Samo kvalitetna optika.

—lj Stepla sta se. Brezposelni delavec Viljem Peterlin je sredi sredi nekje v Trnovem nekega drugega brezposelnega, s katerim sta odšla v Mestni log. Tam pa sta se sprla in strela. Nasprotnik je Peterlina obdelal z gorjaco po glavi in po životu, da se je moral Peterlin zateči v bolnico.

—lj Vlomi v stojnice. Te dni je bilo vlomljeno v več stojnic in skladišč branjevecev na Krškovem trgu, odpeljan pa je bil tudi nov ročni voziček. Branjevci so oškodovani za okrog 4200 din. Kot vilmica zasledujejo brezposelnega delavca Janeza Z. in Stefana B., ki sta branjevcev opravljala manjše posle, zdaj sta pa izgubila.

MALI OGLASI

Beseda 50 par. davek posebej. Preklicil. Izjave beseda Din 1.— davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti smamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

ZA VSAKO DRUŽINO
NAJLEPŠA OBLACILA
Posebno moške obleke, trenčkoti, krasno perilo itd. si nabavite najboljše in najceneje pri
P R E S K E R,
Ljubljana, Sv. Petra cesta 14

50 PAR ENTLANJE
azuriranje, vezanje zaves, perila, monogramov, gumbic. Velika zaloga perja po 1.— din. »Julijana«, Gospodarska cesta 12. 2. I

MALI OGLASI

»Slovenskem Narodus imajo
siguren uspeh!
Beseda 0.50 par.

POSJILA
dolgoročna, kratkoročna dajemo pod ugodnimi pogoji. Za hranilne vloge visoke obresti. Brošura »Pot do blagostanja« brezplačno. — Pišite na »Moj dom«, Dvofakova 8. 1324

PRODAM

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

FINE SPALNICE
jesenove in orehove, v najsolidnejši izdelavi kupite najceneje pri Francu Kržetu, pohištvo Vrhnika, skladišče Ljubljana, Prečna ul. 6. 1318

AKO PRODAJAS, KUPUJES

OGLAŠUJ

V MALI OGLASNIK

»SLOV. NARODA«
NAJCENEJŠI IZDATEK

SEMENA

prava erfurtska, uradno preizkušena, dobiti v trgovini pri

M. WIDMAYER

LJUBLJANA

Cankarjevo nabrežje št. 3

Podružnica: Tyrševa c. 51

Stojnica:

Nabrežje 20. septembra

VSE KOVAŠKO ORODJE

prodam. Obrt se lahko vodi na prejšnji naslov. Informacije in prodaja pri Bachmayer, Kočevje 346. 1321

UGODNA PRILIKA

Lepi suhi parketni odpadki za kurjavo se dobijo poceni pri F. Vertičnik, Jenkova 7. 1329

ZA IZLOŽBE

krom črke, premični aparati in stojala za razne stroke. Prospekte na zahtevo. — RADAN, Zagreb, Nikolićeva 16. 1322

PREMIERA DANES ob 16., 19. in 21. uri.

Izsiljevalci
(LES HOMMES DE PROIE)

Dr. Vidmar prvak Jugoslavije za l. 1939

Mojstrski šahovski turnir za prvenstvo Jugoslavije je bil včeraj končan z lepo zmago vele mojstra dr. Vidmarja — Pirc šele šesti oziroma sedmi

Ljubljana, 19. aprila
Včeraj se je končal v Zagrebu mojstrski šahovski turnir za naslov prvaka Jugoslavije za l. 1939. Bil je to četrti šampionat Jugoslavije, ki pa je bil od vseh dosedanjih najzanimivejši ker se do konca ni vedelo, kdo bo zmagal. Letos je prvi tekmoval tudi vele mojster dr. Vidmar in, čeprav najstarejši med udeleženci, je mlajšim dokazal, da njegova nekdanja moč še ni zatonila. V začetku sicer ni kazalo, da se bo dobro plasiral, ker je doživel dva poraza, v zadnjih devetih kolih pa je beležil zmago za zmago in dosegl 8 točk od 9 mogočih. S tem se je tudi dr. Vidmar vpisal v listo jugoslovenskih šahovskih šampionov poleg Pirca in Kostića.

Zmaga ni bila lahka. Kostić je dolgo časa vodil in je imel pred naslednjim že celo točko naskoka. V odločilnih končnih kolih pa je znatno popustil in dobil iz šestih partij le 2 in pol točke, pri čemer je bil odločilne važnosti poraz, ki mu ga je kot edini prizadejal dr. Vidmar. Proti koncu se je povsem nepričakovano pojavil še nov kandidat za prvaka v beograjskem mojstru Tomoviću. Preden se je začelo poslednje kolo, se je s štirimi zaporednimi zmagami močno potisnil v ospredje in je bil edini, ki bi mogel dr. Vidmarju ograditi končno zmago. Slučaj je hotel, da sta se ta dva srečala baš v zadnjem kolu in da je torej vprašanje prvaka odločilo šele zadnje kolo.

Preden se je začelo zadnje kolo, so odigrali številne prekinjene partije. Preinfalku se je posrečilo v partiji s Petkom rešiti pol točke. Kostić je bil nasproti Lešniku izgubljen, slednji pa je naredil v končnici usodno napako, zaradi česar je bila partija remis. V partiji s Tomovićem

je Lešnik nepravilno žrtvoval kvaliteto in zgubil celo točko. Dr. Vidmar je imel nasproti Petku malenkostno prednost, je pa z izredno fino igro zmagal v končnici. Kostić je imel v prekinjeni partiji s Preinfalkom slabšo pozicijo, ker pa Preinfalk ni našel najboljšega nadaljevanja, se je Kostiću posrečilo rešiti pol točke. Rožić je od začetka do konca igral nasproti Pircu izredno dobro in je nasproti vele mojstru dosegel pomemben remis. Petek je svojo boljšo pozicijo nasproti Vukoviću v nadaljevanju uveljavil do zmage. Avirovič je izgubil nasproti Schreiberju, ki je končno igral izvrstno. Vuković je po lepi pozicijski igri nadvladal Filipčiča. Kalabar in Vidmar ml. sta remizirala, čeprav je imel slednji kmata več. Dr. Vidmar je imel ob prekinitvi s Kostićem prednost kmata, ki ga je v končnici uveljavil do zmage.

Po 14. kolu je bilo stanje naslednje: dr. Vidmar 10 točk, Tomović 9 in pol, Kostić, Schreiber in Vuković po 9 točk, Pirc in Preinfalk po 8 in pol, Vidmar ml. 8, Lešnik 7 in pol itd. Včeraj so igrali še zadnje kolo. Največ zanimanje je vladalo za partijo Tomović — dr. Vidmar. Tomović je v otvoritvi dobil kmata, ki pa ga je moral pozneje vrniti. Crni je imel že boljše pozicijo in je zaradi tega Tomović z večim šahom dobil rajši pol točke, kakor da bi izgubil celo. Schreiber in Pirc sta po mirni igri remizirala, enako Kostić in Vuković. Vidmar ml. je kot beli premagal Preinfalka, ki je v zadnjih kolih močno popustil. V ostalih partijah so zmagali crni in sicer Bröder nad Lešnikom, Avirovič nad Petkom in Kalabar nad Rožičem.

Končno stanje: 1. in prvak Jugoslavije dr. Vidmar 10 in pol točke, 2. Tomović 10, 3. — 5. Kostić, Schreiber in Vuković po 9 in pol, 6. — 7. Pirc in Vidmar ml. po 9, 8. Preinfalk 8 in pol, 9. — 10. Avirovič in Bröder po 8, 11. Lešnik 7 in pol, 12. Filipčič 6, 13. Petek 5 in pol, 14. — 15. Furlani in Kalabar po 4, 16. Rožić 1 in pol.

Zvečer je bila zaključna svečanost z razglasitvijo rezultatov in razdelitvijo daril. Nagrad je bilo 8 in sicer od 3000 do 400 din. Zadnji nagradjeni je bil Preinfalk. Avirovič je prejel posebno nagrado kot najbolje plasirani amater.

UVOD

— Dušica moja, ti si moj sen, tvoje oči so čarobne, celo, lasje in usta kakor ustvarjena za poljubljanje...

— Ali imaš vedno tak uvod pred vsakim poljubom?

CEPLJENO TRSJE

na raznih podlogah nudi Zihor Franjo, Zamušani, Sv. Marijeta Moškanjci. Zahtevajte cenik. 1331

SLUŽBE

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

KNJIGOVODJA

vsestransko vezirzan, absolutno zanesljiv, sprejme mesto. Ponudbe pod »Zaupno mestec«.

1330

OTROSKO VZGOJITELJICO

veščo lepe nemščine in srbohrvaščine sprejemam k petletnemu dečku in desetletni deklici. Nastop 1. maja. Pismene ponudbe po možnosti s fotografijo in navedbo dosedanjega zaposlenja na Bela Fettmann, Zagreb, Masarykova 9. 1323

OGLAŠUJTE

male oglase

Velika restavracija

na ljubljanskem velesejmu

se odda v najem

(Pokrita restavracija, kuhinja, dancing, vrt, pritlikline). Prireditve: 3.—12. junija, 2.—11. septembra in event. 7.—16. oktobra 1939. Pojasnila daje urad velesejma.

Makulaturni papir

proda

uprava »Slovenskega Naroda«
Ljubljana, Knafljeva ulica št. 5

NAJBOLJŠA RADIJSKA REVILJA je

NAŠ VAL

SPOREDIL evropskih radijskih postaj na vseh valovih, roman, novela, modni pregled, novice iz radijskega sveta, filmska smotra, nagradni naboj.

Pasivna obramba proti letalskim napadom

Zanimivo predavanje ing. Stanka Dimnika — Strahovitost letalskih napadov je bolj strašilo

Ljubljana 19. aprila. Komite tehnične dela, organizacija, v kateri so združena vsa tehnična strokovna društva, je s sponzoriranim predavanjem inž. Stanka Dimnika otvoril cikel predavanj o pasivni obrambi proti letalskim napadom. Predavatelj je predstavil predsednik komiteja prof. Premelj. Občinstvo je napolnilo do zadnjega kotička dvorano Udruženja inženjerjev in arhitektov v Kazini, kjer bodo tudi vsi ostali predavatelji imeli predavanja. Izredno zanimanje za taka predavanja kaže na izredno čase, v katerih živimo, ko človek ne ve, kaj mu bo prinesla noč: velik obisk pa je bil tudi izraz soglasnosti naše javnosti z mnenjem prirediteljev, da ne smemo rok držati navzkriž, temveč biti pripravljeni na vse.

PRETIRANE VESTI O UČINKU BOMB

Tudi nam se lahko pripeti, da bomo kar čez noč zapleteni v vojno in potrebno je, da smo pripravljeni. Vsak posameznik mora prispevati k tej pripravljenosti. Komite tehnične dela nima namena s predavanji o pasivni obrambi podžigati vojno razpoloženje, temveč pripraviti prebivalstvo na obrambo. Morebitni napad nas mora najti pripravljen v vsakem pogledu, nepravilnost bi samo vzbudila paniko med prebivalstvom in bi ga omaložila, kar bi bilo napadu samo v prid. Mirnost in pripravljenost prebivalstva pa je tudi najboljše opora redni vojski. Nastopil je čas, ko mora vsakdo po svojih močeh prispevati k varnosti države. Nič nima pravice se izgovarjati in se zanašati na bližnjega.

Glede učinka letalskih napadov ljudje radi pretiravajo. Pretirano mnenje o grozotah in nevarnosti letalskih napadov širijo dobro oborožene države same, da bi šibkeje narode zastrašile in ustvarile med ljudstvom panično razpoloženje. Se bolj pa širijo pretirane vesti o grozotah zračnih napadov domače čenče, ki takih napadov ne poznajo niti po izkustvu niti iz študij. V svetovni vojni so vojnojele države vse poizkušale glede uspešnosti zračnih napadov, a vendar se večja vrednost zračnih napadov ni izkazala. Seveda je res, da je letalstvo v zadnjih 20 letih zelo napredovalo, izpopolnila pa se je tudi obramba, protiletalsko topništvo, strojne puške itd. Naselja, ki so za obrambo letalskih napadov pripravljena, lahko mirno pričakujejo napadov.

Da je strahovitost letalskih napadov le bolj strašilo, potrjujejo tudi vesti iz vojne na Kitajskem in v Španiji. Napadalec je imel uspeh le tedaj, če je presenetil nepravilno prebivalstvo, med katerim je zavladala panika. Pravilno moramo pretehtati tudi taka poročila o komaj 100 kg težki bombi, ki je porušila trinastropno hišo. Če se je res tako zgodilo, je moral to biti izreden zadetek. Vedeti pa moramo tudi, da se stavbe v Španiji ne morejo po solidnosti in odpornosti primerjati z našimi.

NAJDRŽAJŠE BOJNO SREDSTVO

Pomisliti moramo nadalje, da stane letalski napad ogromne vsote. Milijoneke vsote za zračne napade sovršnjak ne more trošiti kar na slepo za sorazmerno malenkosten uspeh. Prvi letalski napadi takoj po izbruhu vojne bi bili morda močnejši, da bi demoralizirali prebivalstvo, kasneje pa se nam od zgoraj ni treba bati najhujšega.

Ameriški letalski poročnik Coffin je opazoval uspeh letalskih napadov na Kitajskem in ugotovil presenetljivo dejstvo, da je vojaški uspeh takih napadov z 60 do 600 kg težkimi bombami prav malenkosten. Uspehi in povzročena škoda niso bili v prav nobenem razmerju s stroški, ki jih je imela Japonska. Japonci so morali žrtvovati okoli 100.000 din, da so povzročili Kitajcem okoli 50 din škode.

Ta dejstva pa nas seveda ne smejo zavesti v brezbržnost. Imeti moramo organizirano pasivno in aktivno obrambo proti letalskim napadom. Pasivna obramba je v zavarovanju prebivalstva z zaklonišči, plinskimi maskami in reševalno ter gasilsko službo. Vojaško pripravljenost s protiletalskimi topovi, malimi in velikimi strojnimi, žarometi, privzemi baloni itd. pa imenujemo aktivno protiletalsko obrambo.

Pri letalskih napadih moramo pripravljeno in zavarovano prebivalstvo vztrajati v svojem kraju. Nesmiselna bi bila nepotrebná evakuacija naselij. Nepotrebno je evakuirati vse prebivalstvo, kakor nam potrjuje primer obleganega Madrida. Evakuacija mora biti smotno organizirana. V

svetovni vojni sem imel priliko videti številne evakuacije v Galiciji itd. V večini primerov je prebivalstvo v poplahu zbežalo in pustilo vso svojo imovino, ki je postala plen lastne ali sovražne vojske. To pa ni bilo najhujše. Begunci so morali pretrpeti velikanske napore, glad in epidemije bolezni so jih največkrat do kraja pokosile. Mnogo boljše so odrezali tisti, ki so do svojosti vzdržali na svojih domovih. Da pa more prebivalstvo vztrajati na svojih domovih, mora biti poučeno o vseh nevarnostih, ki mu prete do sovražnika iz zraka. Prebivalstvo in oblastva morajo pripraviti zaklonišča.

Francozi imajo uradne predpise glede pasivne obrambe prebivalstva že 15 let. Nemci imajo tak zakon od l. 1935. a Anglija je videla potrebo obrambe proti letalskim napadom lani v septembru. Mi smo dobili tako uredbu šele pred dnevi. Objavljena je bila 15. t. m.

KAJŠNE LETALSKE NAPADE LAHKO PRICAKUJEMO

Letala bodo odmetavala rušilne, plinske, zažigalne in bakterijske bombe.

Rušilne bombe so težke od 10 do 1800 kg. Težje bombe so le za posebne cilje, tako za železniška križišča, mostove, pristanišča, tovarne itd. Napolnjene so s trotilom in urejene dosti komplicirano, tako da eksplodirajo nekaj desetink sekunde po udarcu na zemljo. Lahko so pa tudi tempirane, da eksplodirajo do 36 sekund po udarcu na trd predmet. Ako hoče letalec zanesljivo zadeti, mora leteti nizko, tedaj pa je v nevarnosti, da ga sestrelijo. Zato mora letalec leteti v višini 4 do 8 km, v tej višini pa le težko zadene cilj. Letalec, ki se nizko spusti in odvzame bombo ter se nato naglo dvigne, pa tudi vse tvega. Trotil je drago razstrelivo. Tovor bomb enega letala stane od 100 do 200 tisoč dinarjev. Odvržena bomba učinkuje s probno silo prostega padca, zaradi razstreliva, z razstrelki bombe in z odstranjenimi drobci zgradb ter s puhom. Probna sila zaradi prostega padca in razstrelitve znaša na betonsko ploščo: pri 500kilogramski bombi 50 cm, pri 1000kilogramski bombi 52 cm, pri 3000kilogramski bombi 76 cm in pri 10000kilogramski bombi 108 cm, kar pa velja le za pravokotni udar bombe na betonsko ploščo. 500kilogramska bomba prebije torej s svojim zamahom prostega padca pol metra debelo betonsko ploščo itd., če pade pravokotno na ploščo. Če pade poševno na ploščo, se odbije in eksplodira ob strani v zraku z manjšim učinkom. Take bombe res lahko predrejo več nadstropij, preden eksplodirajo, obranimo pa se jih lahko s kletnim stropom, če ga ojačimo.

Za uspešnost napada s plinskimi bombami je potrebna velika množina plina; letalo se mora spustiti nizko, vreme ne sme biti sončno in ne vetrovno. Zelo ugodno je za plinski napad večerno megleno, brezvetrno vreme, če je ozemlje zarašče-

no z grmovjem in nizkim drevjem in če ima slabo prezračljiva zakotja. Poplava celih ozemelj s plinom je zdaj še nemogoča. Za učinkovito zaplajenje Berlina (300 kv. km) bi bilo pri ugodnih vremenskih prilikah potrebno 3000 velikih bombnikov hkrati, ki bi morali razpršiti enakomerno 300 ton gorčičnega strupa. Pri normalnem vetru že se strupeni plin v pol uri razredči in postane nenevaren.

Zažigalne bombe so težke od 0,2 do 5 kg. Razvijajo temperaturo od 300 do 2250 stopinj Celzija. Gasiti se jih more samo s peskom. Njih učinkovitost zmanjšamo, ako iz podstrešij odstranimo vse, kar je vnetljivo. Za gosta strnjena naselja so vzglavne bombe zelo nevarno bojno sredstvo.

Bakterijske bombe so praktično še neizkušene bombe. Njih namen bi bil povzročiti v zaledju epidemije.

ZAKLONISČA — KAJ NAJ UKRENEMO

Predavatelj je s sklopičnimi slikami pokazal zaklonišča, kakršna lahko uredimo v že obstoječih poslopih in pojasnil, kako morajo biti urejena, da lahko služijo svojemu namenu. Za hišne gospodaje ali rodbinske poglavarje pa je postavil sledeče zapovedi za pasivno obrambo:

1. Naroči potrebno množino peska (mivke) za polnjenje vreč s peskom, oziroma za gašenje.
2. Oskrbi kar največ vreč iz jute, platna ali starih papirnatih vreč od cementnih poslikaj.
3. Oskrbi lesene pokrove za temo za pranje oken.
4. Določi potrebne prostore v kleti, ki bi bili primerni za zaklonišče in poskrbi, da se vrata temo zapirajo.
5. Preskrbi deske in opore za podpiranje in opaženje kletnega stropa.
6. Odstrani vso nepotrebno navlako in ropotijo iz podstrešja. Oskrbi na podstrešju neizgorljiv tlak in zavaruj les strešne konstrukcije pred vnetljivostjo.
7. Pripravi dobro zaprto posodo s pitno vodo in še drugo za hrano. Namesti tudi zasloni stranišče v zaklonišču.
8. Pripravi vse potrebno za razsvetljavo zaklonišča.
9. Preskrbi plinske maske, zaščitno obleko in morebitno črpalno za zrak.

Potrebno bi bilo, da prisloščijo tudi občine na pomoč, da pripomorejo pri cenješi nabavi peska, vreč, plinskih mask, itd. Priiskrbi bi morale občine tudi instruktorje, ki bi dajali zastoj navodila in nasvete pri napravi zaklonišč. Občine naj bi dovolile olajšave glede gradbenih taks za vsa gradbena dela v zvezi z napravami zaklonišč, itd. Občine pa naj bi takoj tudi pregledale podstrešne prostore po vsem mestu in odredile, kjer bi bilo potrebno, izprazniti podstrešja.

Ljubljana ima razmeroma ugodno lego, ker je precej razsežna. Če bo prebivalstvo pripravljeno za pasivno obrambo, kakor je treba, se Ljubljancem ni bati letalskih napadov.

ventilator in električna luč, da lahko človek ponoči čita, če ne more zaspati.

Pilotski mostiček je črno pleskan, da se ne odbija ob njegovo solnčni žark. Letalo bosta upravljala dva pilota. Za mostičkom je kabina za navigatorja in radiotelegrafista. Z njima bo tudi letalski inženir, ki bo kontroliral delovanje 4 wrigtovej motorjev po 1.500 HP. Pred seboj na kontrolni plošči bo imel 26 aparatov in 62 indikatorjev.

Novinarji so vprašali kapitana, od kod bo vodila pot iz Amerike v Evropo. Kapitan jim je pojasnil, da ima Panamerican Airways v svojem načrtu dve progi. Prva severna ali poletna bo vodila od Nort Beacha preko Shedis Bootwooda, Nove Fundlandije, preko morja na Foynes, Irsko do Southamptona. Druga zimska bo pa vodila preko Azorov in Lisabona v Marseille. Če bi človek Jules Verne, kakšen roman bodočnosti bi napisal zljaj?

Nov

Buninov roman

Laureat Nobelove literarne nagrade, znani ruski pisatelj Ivan Bunin je pravkar dovršil nov roman »Lika«. Ni čuda, da so prijatelji lepe knjige po vsem svetu

radovedni na to novo Buninovo delo, zlasti ko so zvedeli, da je »Lika« nadaljevanje zdaj že slovečega romana »Arsenjev življenje«. To je prav za prav Buninov življenjski roman.

Bunin je ruski emigrant, ki živi že več let v Franciji. Nedavno je zapustil Pariz in hoče se stalno naseliti v vili blizu Monte Carla.

Zanimivosti o laseh

Neki ameriški Magazin je zbral naslednje zanimivosti o laseh: Večini ljudi, ki imajo lase s 50 leti, se ni treba bati, da bi gubili plešo. Indijanci pleše ne poznajo. Plešavost je navadno znak splošno slabega zdravja. Na eno plešasto žensko odpade približno 50 do 100 plešastih moških. V Orjentu je plešasta glava v visokih časteh. V mnogih kaznivostih so ugotovili, da imajo zločinci večje nagajenje k plešavosti kakor pošteni ljudje. Neki učenjak je nedavno trdil, da se da rast las vzbuditi s draženjem možganskega priveska. Poskusi se pa niso obnesli. V umobolnicah ni nič več in nič manj plešastih ljudi kakor v drugih zavodih. Ljudje izgubljajo lase najbolj na temenu, ker je tam najpočasnejši obtok krvi. Redko kdaj jim izpadajo lasje okrog ušes in na vratu, ker je tam krvni obtok živahen. Ljudje z gostimi lasmi so fizično krepkejši od plešastih, pravi ameriška Asociacija za napredek znanosti. Tri palce v premeru mora meriti pleša, če hoče človek postati član ameriškega kluba plešev.

Obupanca v raju

Znani angleški raziskovalec in lovec Arthur Richardson se je ustrlil skupaj s svojo ženo tik pred velikonočnimi prazniki na svojem posestvu. Pred tremi leti se je umaknil s svojo 15 let mlajšo ženo iz javnosti. Zatekel se je na svoje posestvo Erontsdale v Scarborough. Star je bil 62 let. Erontsdale je samotni kotiček grofije Scarborough in Richardson si je zgradil tam vilo, ter izjavil, da hoče v nji živeti s svojo ženo do konca življenja kakor v raju. Prekinil je bil vse družabne stike in nikogar ni hotel sprejeti.

Zakonca sta res živela udobno. Richardson je imel precej lep premoženje in nekaj zanesljivih služabnikov, tako da je lahko živel strogo ločeno od sveta. Pred velikonočnimi prazniki je dal vsej služadci dopust. Ko se je en služabnik čez dva dni vrnil, je našel gospodarja in njegovo ženo mrtve. Richardson je zapustil pismo, iz katerega je razvidno, da gre za skupni samomor, ni pa povedal zakaj sta šla z ženo prostovoljno v smrt.

Fenella je bilo takrat enaindvajset let, Dereku pa trindvajset. Zaposlen je bil v londonski pisarni tvrdke, ki je bil njen ravnatelj Edvard Brodie. Stanoval je v Londonu, ob koncu tedna se je pa vedno vračal domov. Sedel sama pri večerji tistega dne, ko se je vrnila domov, je Fenella razmišljala samo o jutrišnjem dnevu, o dnevu, ko bo zopet videla Dereka. Iz teh misli jo je zdrnil prihod služkinje, ki ji je prišla povedati, da je prišla Derekova mati. V naslednjem trenutku je vstopila ta dama v sobo, ne da bi čakala na dovoljenje. Fenella je radostno skočila pokonci in ji hitela naproti.

— Kako lepo je od vas, da ste prišli k meni tako kmalu! — je začela.

Toda ostale besede, s katerimi jo je hotela pozdraviti, so ji zamrle na ustih, kajti Betty Brodie je bila zdaj čisto drugačna, nego jo je poznala Fenella dotlej. To je bila postarana, izčrpana žena, njene oči so bile globoko udrti in rdeče od prečutih noči in solz.

— Oh, Fenella, ali veste, kje je on? — je vzkliknila Betty Brodiejeva.

Dekličino srce se je za hip ustavilo.

— Kdo? — je vprašala prestrašeno. — Ali mislite s tem Dereka?

Betty Brodiejeva je sklenila roke.

— Vi torej o njem ničesar ne veste? — se je dušila v solzah.

— Ne, ne vem, že ves mesec ne vem ničesar o njem — nerad piše pisma. Toda — pa se mu vendar ni kaj pripetilo?

Iz Gornje Radgone

— Za uvedbo nedeljskih zletnih avtobusov na mejo. Kakor doznavamo, namerava sedanji avtobusni prevoznik Linniger iz Maribora uvesti na prog Maribor—Gornja Radgona—Slatina Radenci s 1. majem tudi nedeljske vožnje. Pri uvedbi nedeljskih voženj pa ni uvaževal teženj in prošelj obmejne prebivalstva, da bi namreč uredil nedeljske vožnje tako, da bi tudi obmejno prebivalstvo lahko prirejalo družabne izlete zlasti v okolico Maribora in na zeleno Pohorje. Ako bi n. pr. odhajal nedeljski avtobus iz Slatine Radencev in Gornje Radgone proti Mariboru že ob petih zjutraj ter se vračal iz Maribora okrog devetih zvečer, bi bil gotovo dobro zaseden, zlasti če bi bile uvedene tudi cenene nedeljske povratne karte. Kakor pa doznavamo, se takak sprememba pri sedanjem podjetniku Linnigerju ni dala doseči, in bi bilo nujno potrebno, da bi mestna podjetja mariborske občine uvedla nove cenene avtobusne vožnje na tej progji že s 1. majem. Storitve za mejo to, kar se da storiti!

— Novo postajno postopje. V lanskem poletju započeta gradnja novega postajnega poslopja v Gor. Radgoni je bila do pozne zime dovršena v srovnem stanju ter se je postopje preko suhe zime dobrodu osušilo. Mizarski izdelki so bili čez zimo izgotovljeni. Te dni je podjetje šenčur zopet pričelo z nadaljnimi deli in upamo, da bodo vsa končana v nekaj tednih in nato stavba izročena svojemu namenu. Govori se, da pride k otvoritvi tudi prometni minister dr. Spaho. Poslopje je podobno postajnemu poslopju v Ptuj. Z dograditvijo te preprotebnega zgradbe bo končno po 15 letih uresničena želja obmejne prebivalstva in akcija, katero je začel leta 1924 takratni napredni trški občinski odbor Gornje Radgone.

— Manifestacija obmejnega sokolstva. V nedeljo je tudi severni del naših prelepih Slovenskih gor in gori del Preleke pokazal, kje so naše meje s trajnimi spomeniki za svobodo padlih junakov. Okrog 400 sokolskih pripadnikov najsevernejših postojank je pohitelo preko obronka Slovenskih goric sem na mejo, na grob prvih oznanjvalcev Jugoslavije — radgonskih žrtvev in Maistrovih borcev ter položilo lavorjev venec, da se skromno oddolži njihovu spominu v teh težkih časih. Društveni starosta g. Mavrič Karol je sprejel nenapovedane številne goste na trgu ob spomeniku pred carinarnico na Spodnjem grisu ter jih pozdravil z zbranim nagovorom, nakar je pevsko društvo Jadran zapelo nekaj slovenskih narodnih pesmi, katere je zaključilo s »Hej Slovane!«. Nato je krenila dolga povorka mimo obmejnega mostu po Gornjem grisu na pokopališče Sv. Petra, kjer je bil položen venec na grob radgonskih žrtvev, pevsko društvo Jadran pa je zapelo pesmi »Spomladi vse se veselile te« »Socije«. Le žal, da čas ni bil napovedan ter točno določen med opoldanskimi urami in le ob slovesu se je zbralo precej sokolskih pripadnikov in sokolstvo naklonjenega občinstva, ki so si iskreno želeli več sličnih posetov na meji, zlasti ob sedanjih časih, ko treba vzajemno, da izpolnjujemo veliko nalogo in oporoko našega prvega Sokola pok. kralja Zedinitelja Aleksandra I., da čuvamo in ocevamo našo lepo Jugoslavijo! Zdravo.

Iz Murske Sobote

— Starša ukradla kokoš. Pred senatom tukajšnjega okrožnega sodišča se je morala zagovarjati 78-letna Marija Kepl iz Bunčanov, ker je prodala trgovcu Hedžetu kokoš, ki jo je ukradla pri Antolčevih. Antolčevi so svojo kokoš pri Hedžetu tudi spoznali. Ker je bila Keglova že prej kaznovana s stroгим zaporom radi tatvine, je bila tokrat obsojena na 3 mesece strogega zavora.

Sokol

— Zborovanje vodstva SKJ. Ta teden bodo v Beogradu najprej sestanki, potem pa zborovanje vsega vodstva Sokola kraljevine Jugoslavije v Beograd. Je že prišel prvi namestnik starešine Saveza SKJ E. Gangl. Pred zborovanjem vodstva bodo zborovali župni načelniki, pravitelji in vaditelji. Danes so jeli prihajati v Beograd zastopniki vseh sokolskih žup. V nedeljo bo manifestacijsko zborovanje zastopnikov sokolstva v veliki dvorani S. sokolskega doma v Beogradu.

Iz Kočevja

— Akademski pevski zbor iz Ljubljane pride zopet v Kočevje. Zbor bo izpolnil obljubo, ki jo je dal lani ob priliki svojega koncerta, ki je napravil tako silen vtis na nas. Nastop APZ v veseljem pozdravljamo. Tudi letos bomo napolnili dvorano. Zbor bo izvajal program iz dobe slov. nar. preporoda. Pridite vsi tudi iz okolice in drugih krajev, kajti Kočevje doživlja redko take trenutke. Dolžnost naše zavednosti in dolžnost do APZ-vega prizadevanja nas veže. Točen datum in čas koncerta bomo še objavili.

— Odšel je, izginil. Že pred tremi tedni. Niti vrstice mi ni napisal. Mene to ubija. Fenella — mene bo to ubilo. — Gospa Brodiejeva je vsa obupana sklepala roke.

— Odšel je, izginil! — je ponovila Fenella osuplo. A kam je odšel?

— Tega nihče ne ve. Odhittel je od doma in kričal, da se nikoli več ne vrne.

— Zakaj pa? — Fenella je odvedla jokajočo ženo k naslanjaču. — Prosim, povejte mi vse, toda zares vse.

Derekova mati je jela pripovedovati. Sprva brez vsake zveze, v pretiranih besedah, ihtel, počasi se je pa pomirila in tako je Fenella končno zvedela vse. Med Derekom in njegovim očimom je bil nastal spor — hud spor in preprič — je pripovedovala Derekova mati. Plaho je pripomnila, da se je sukal spor okrog nekega čeka. Derek je moral večino tedna živeti v Londonu, a tam je vse zelo drago. Rabil je denar za upnike, ki so že pritiskali nanj. Potreboval je šestdeset funtov in tedaj je storil Edvard Brodie napako, usodno napako, dal mu je ček samo na šest funtov. Potem se je Edvard odpeljal na lov, ostal je tam ves teden in tako je Derek, ki je vendar nujno potreboval ta denar, prepisal ček na šestdeset funtov, kar je pa hotel svojemu očimu povedati takoj, čim bi se vrnil. Žal je pa zvedel Edvard to malo prej iz svoje banke. Potem je obsul ubogega Dereka z vsakovrstnimi očitki. Dolžil ga je najstrašnejših stvari, povedal mu je, da ga ne more več imeti v svoji pisarni in zagrozil mu je celo s policijo.

Florence Riddellova:

Nevarna ljubezen

I.

— Oh, vi možje, vi ste tako neumni sentimentalisti. Da, da, vem, kako to misliš. Nikoli pa ne bom verjela, da je Fenella Grayeva zmožna zaljubiti se.

Če bi pa bila Anne Bartonova mogla tisti hip čitati Fenelline misli, bi bila prav gotovo izpremenila svoje naziranje, tako preveč jasno in odločno, kajti deključino srce je pelo v taktu s svojim utripom čudovito krasno pesem:

»Grem domov... grem domov... kmalu bom videla Dereka.«

To je bila pesem, ki jo je Fenella vedno skrivaj prepevala, kadarkoli se je v zadnjih štirih letih vračala domov. Vedela je pa za to samo ona in nihče drugi. Niti njena ljubljena tetka Lou, ki se je takrat zelo hladno izražala o tem »sosedovem fantu«, ni mogla slutiti, da prepeva Fenella svojo tiho, srečno pesem.

Derek je nerad pisal pisma in tako Fenella večkrat ni slišala o njem tudi ves mesec nobene vesti. Kadarkoli se je pa vrnila s potovanj v ta dom v surrejski grofiji, je vedno opazila, da Derek hrepeni po nji, da željno lovi tiste kratke trenutke, ki sta jih morala ukrasti, da sta mogla biti sama skupaj.

2.

Fenella je bila prepričana, da njena tetka Lou nima rada Dereka samo zato, ker ta mladenič nima družabnega položaja, niti denarja. To je bilo prvo grenko spoznanje njenega mladega življenja, spoznanje tem grenkejšje, ker ni mogla odkrito govoriti o Dereku s tetko Lou, ki jo je ljubila iz vsega srca.

Kmalu je pa prišla mnogo globlja žalost. Prišla je tistega dne, ko je Louisa Grayeva borec se z vročico legarja izrekla besede, katerih Fenella nikoli več ni pozabila:

— Vem, draga moja, da ne bom več dolgo na svetu. Čuj, kaj ti hočem povedati. Po meni boš podedovala vse, kar imam. Za nekaj časa se vrneš po moji smrti k Saxhamovim v Italijo. — Toda tam ne ostaneš. Ta dom obdržiš kot svoj dom. Želim pa, Fenella, da se ne omožiš, dokler ti ne bo vsaj trindvajset let. Naravnost groza me je misli, da bi se mogla zaročiti prej. Ali mi obljubiš, da tega ne boš storila?

Dekle se je dušilo od bolesti, ko je to obljubilo. Teden dni pozneje je bila že gospodarica tega doma, dveh slug in dveh služkinj kot premožna mlada dama, osamljena v svetu. Sedem mesecev pozneje se je vračala iz Italije, kamor je bila odpotovala sledeč naročilo svoje pokojne tete — in vračajoč se, je v srcu prepevala tisto staro krasno pesem: Grem domov... kmalu bom videla Dereka.

Fenelli je bilo takrat enaindvajset let, Dereku pa trindvajset. Zaposlen je bil v londonski pisarni tvrdke, ki je bil njen ravnatelj Edvard Brodie. Stanoval je v Londonu, ob koncu tedna se je pa vedno vračal domov.

Fenelli je bilo takrat enaindvajset let, Dereku pa trindvajset. Zaposlen je bil v londonski pisarni tvrdke, ki je bil njen ravnatelj Edvard Brodie. Stanoval je v Londonu, ob koncu tedna se je pa vedno vračal domov.

Sedel sama pri večerji tistega dne, ko se je vrnila domov, je Fenella razmišljala samo o jutrišnjem dnevu, o dnevu, ko bo zopet videla Dereka. Iz teh misli jo je zdrnil prihod služkinje, ki ji je prišla povedati, da je prišla Derekova mati. V naslednjem trenutku je vstopila ta dama v sobo, ne da bi čakala na dovoljenje.

Fenella je radostno skočila pokonci in ji hitela naproti.

— Kako lepo je od vas, da ste prišli k meni tako kmalu! — je začela.

Toda ostale besede, s katerimi jo je hotela pozdraviti, so ji zamrle na ustih, kajti Betty Brodie je bila zdaj čisto drugačna, nego jo je poznala Fenella dotlej. To je bila postarana, izčrpana žena, njene oči so bile globoko udrti in rdeče od prečutih noči in solz.

— Oh, Fenella, ali veste, kje je on? — je vzkliknila Betty Brodiejeva.

Dekličino srce se je za hip ustavilo.

— Kdo? — je vprašala prestrašeno. — Ali mislite s tem Dereka?

Betty Brodiejeva je sklenila roke.

— Vi torej o njem ničesar ne veste? — se je dušila v solzah.

— Ne, ne vem, že ves mesec ne vem ničesar o njem — nerad piše pisma. Toda — pa se mu vendar ni kaj pripetilo?